

Analysis 2B

Luc Veldhuis

18 mei 2017

Herhaling

$A \subseteq \mathbb{R}^n$ meetbaar.

$$\int_A 1 = \int \phi_A = V(A)$$

Voorbeeld met $n = 2$.

$\int_A f$ = volume tussen A en $\text{graf}(f) = \int \int_A f(x, y) dxdy$

Kan ook als: $\int \int \int_V 1 \, dxdydz = \int \int_A \left(\int_0^{f(x,y)} dz \right) dxdy$

Met $V = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid (x, y) \in A, 0 \leq z \leq f(x, y)\}$

Er is niet 1 oplossing, kunt ook ander coördinaat stelsel proberen.

Coördinaat stelsels

Voor gebieden in \mathbb{R}^3 :

- Cartesische (x, y, z)
- Bolcoördinaten (ρ, ϕ, θ)
- Cylinder coördinaten (r, θ, z)

Cartesische vs bolcoördinaten

$$\begin{cases} x = \rho \sin(\phi) \cos(\theta) \\ y = \rho \sin(\phi) \sin(\theta) \\ z = \rho \cos(\phi) \end{cases}$$

$T : [0, R] \times [0, \pi] \times [0, 2\pi] \rightarrow \mathbb{R}^3$ geeft afbeelding op $\{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq R^2\}$

Cartesische vs cylindercoördinaten

$$\begin{cases} x = r \cos(\theta) \\ y = r \sin(\theta) \\ z = z \end{cases}$$

Voorbeeld

C = gebied boven de kegel $z = \sqrt{x^2 + y^2}$ en binnen de bol $x^2 + y^2 + z^2 = 1$

$V(C) = ?$

Snijkromme van de bol en kegel:

$$\begin{cases} z = \sqrt{x^2 + y^2} \\ x^2 + y^2 + z^2 = 1 \end{cases} \quad \begin{cases} 2(x^2 + y^2) = 1 \\ z = \sqrt{x^2 + y^2} \end{cases}$$

Dit is een cirkel met straal $\frac{\sqrt{2}}{2}$ en middelpunt op hoogte $\frac{\sqrt{2}}{2}$.

Voorbeeld (vervolg)

$$A = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq \frac{1}{2}\}$$

In cylinder coördinaten geeft dit voor de kegel: $z = r$ en de bolschil: $r^2 + z^2 = 1$

$$\begin{aligned} V(C) &= \int \int_A (\sqrt{1 - x^2 - y^2} - \sqrt{x^2 + y^2}) dx dy = \\ &= \int_{-\frac{\sqrt{2}}{2}}^{\frac{\sqrt{2}}{2}} \int_{-\sqrt{\frac{1}{2}-x^2}}^{\sqrt{\frac{1}{2}-x^2}} (\sqrt{1 - x^2 - y^2} - \sqrt{x^2 + y^2}) dx dy \end{aligned}$$

Maar ook $A = T(B)$ met $B = \{(r, \theta) \mid 0 \leq r \leq \frac{\sqrt{2}}{2}, 0 \leq \theta \leq 2\pi\}$
 $f \circ T(r, \theta) = f(r \cos(\theta), r \sin(\theta)) = \sqrt{1 - r^2} - r$ geeft:

$$V(C) = \int_0^{2\pi} \int_{\frac{\sqrt{2}}{2}}^{\sqrt{2}} (\sqrt{1 - r^2} - r) r dr d\theta \quad \textbf{(1)}$$

Nu in bolcoördinaten:

$Q = \{(\rho, \phi, \theta) \mid 0 \leq \rho \leq 1, 0 \leq \phi \leq \frac{\pi}{4}, 0 \leq \theta \leq 2\pi\}$ met
 $\det T' = \rho^2 \sin(\phi)$

Voorbeeld (vervolg)

$$V(C) = \int_C 1 = \int_0^{2\pi} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \int_0^1 1 \cdot \rho^2 \sin(\phi) \, d\rho \, d\phi \, d\theta =$$
$$2\pi \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left(\int_0^1 \rho^2 \sin(\phi) d\rho \right) d\phi \quad (2)$$

Controleer dat **(1)=(2)**

Introductie lijnintegralen

$$A \subseteq \mathbb{R}^3, f : A \rightarrow \mathbb{R}$$

$\int_A f$ = totale massa van A , f de massadichtheid ('mass density')

$\gamma : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$ een continue lijn.

$f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, gedefinieerd is in $\gamma(r) \, \forall t \in [a, b]$

f is de lineaire massadichtheid.

Lijnintegralen

$$\int_C f = \int_a^b (f \circ \gamma)(t) \cdot \|\gamma'(t)\| dt$$

met $C = \{x \in \mathbb{R}^n | \exists t \in [a, b] \text{ met } x = \gamma(t)\} = \text{Im}(\gamma)$

Als $f(x) = 1$, dan is $\int_C f = \text{lengte } C$.

Voorbeeld

$$\gamma : [0, 2\pi] \rightarrow \mathbb{R}^2$$

$$\gamma(t) = (\cos(t), \sin(t))$$

$$C = \text{Im}(\gamma) = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 | x^2 + y^2 = 1\}$$

$$\gamma'(t) = (-\sin(t), \cos(t))$$

$$\|\gamma'(t)\| = \sqrt{(-\sin(t))^2 + (\cos(t))^2} = 1$$

$$\int_0^{2\pi} 1 \cdot \|\gamma'(t)\| dt = \int_0^{2\pi} dt = 2\pi$$

Uitleg

Waarom $\int (f \circ \gamma) \cdot \|\gamma'\| dt$?

Idee: benadering door 'stuksgewijs lineaire krommen'

$P = \{x_0 = a, x_1, x_2, \dots, x_n = b\}$ partitie van $[a, b]$

Γ stuksgewijs lineair = Γ bestaat uit segmenten van $\gamma(x_{i-1})$ tot $\gamma(x_i)$.

Er geldt: $\delta = \max(x_i, x_{i-1})$, als $\delta \rightarrow 0$, dan $\Gamma \rightarrow C$

Als δ klein genoeg is, kunnen we aannemen dat:

- De lengte van de boog (bijna) gelijk is aan de lengte van het segment
- f (bijna) constant is tussen $\gamma(x_{i-1})$ en $\gamma(x_i)$

Uitleg (vervolg)

Nu volgt:

$$\int_C f \approx \sum_{i=1}^n f(\gamma(x_{i-1})) \|\gamma(x_i) - \gamma(x_{i-1})\| \approx$$

$$\sum_{i=1}^n f(\gamma(x_{i-1})) \|\gamma'(x_{i-1})\| (x_i - x_{i-1}) = R((f \circ \gamma), \|\gamma'\|, P) \text{ met}$$

$$\delta \rightarrow 0 \text{ volgt } \int_a^b (f \circ \gamma) \|\gamma'\| dt$$

Uit de definitie van een kromme: $\delta \rightarrow 0 \Rightarrow x_i \rightarrow x_{i-1}$, dus

$$\|\gamma(x_i) - \gamma(x_{i-1})\| \approx \|\gamma'(x_{i-1})\| (x_i - x_{i-1})$$

Parametrisatie

$C = \text{Im}(\beta)$ met $\beta : [0, 2\pi] \rightarrow \mathbb{R}^2$ en $\beta(s) = (\cos(2s), \sin(2s))$

β is ook injectief in het inwendig van het domein en $\text{Im}(\beta) = C$.

$\gamma : [0, 2\pi] \rightarrow \mathbb{R}^2$ met $\gamma(t) = (\cos(t), \sin(t))$

β, γ allebei parametrisaties van C .

$C = \text{Im}(\gamma)$, $\gamma : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^2$ met $\phi[c, d] \rightarrow [a, b]$, $\phi'(t) > 0$

$\beta(s) = \gamma(\phi(s))$ is ook een parametrisatie.

Dan geldt $\int_c^d f(\beta(s)) \|\beta'(s)\| ds = \int_a^b f(\gamma(t)) \|\gamma'(t)\| dt$